

ПОВЕРЕНИК ЗА ЗАШТИТУ
РАВНОПРАВНОСТИ

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПОВЕРЕНИК ЗА ЗАШТИТУ
РАВНОПРАВНОСТИ**

Београд

дел. бр. 537/2011 датум: 11.05.2011.

**ИНФОРМАЦИЈЕ О НАЧИНУ ПОСТУПАЊА
ПОВЕРЕНИКА ЗА ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ**

Подношење притужбе

Поступак пред Повереником покреће се подношењем притужбе. На подношење притужбе овлашћени су свако физичко и правно лице или група лица која сматрају да је у односу на њих било којим актом, радњом или пропуштањем извршена дискриминација по било ком основу. Ако се ради о повреди права групе лица, притужбу може поднети било које лице из групе. Поред тога, под одређеним условима поступак могу покренути и организације које се бави заштитом људских права и друга лица, с тим што уколико поступак покрећу ради заштите конкретног лица, то могу чинити само у име и уз сагласност тог лица.

Притужба треба да садржи податке о томе ко је дискриминисан, како је дискриминисан и од кога је дискриминисан, као и доказе и наводе о доказним средствима која се могу употребити у циљу доказивања истинитости чињеница везаних за акт дискриминације.

Притужба се подноси писмено, у штампаној форми и мора бити потписана. Може се поднети и путем факса, електронском поштом са скенираним поднеском и потписом подносиоца, у електронској форми уз електронски потпис подносиоца, као и усмено на записник. Повереник не поступа по анонимним притужбама.

Притужба се подноси на адресу: Повереник за заштиту равноправности, Београдска 70, 11000 Београд, односно на адресу poverenik@ravnopravnost.gov.rs.

Служба Повереника обезбеђује да се у подношењу притужбе усмено на записник користе тумачи и преводиоци, како би се особама са инвалидитетом и особама које не познају службени језик омогућило подношење притужбе.

Поступак по притужби

Испитивање претпоставки за поступање

Након пријема притужбе, овлашћено лице у стручној служби Повереника испитује да ли притужба садржи све неопходне елементе. Ако је притужба непотпуна, неразумљива или садржи недостатке који онемогућавају поступање, подносиоцу притужбе упућује се без одлагања захтев да отклони недостатке, уз навођење недостатака и начина на који се они могу отклонити.

Повереник доноси закључак о одбацивању притужбе: 1) ако подносилац притужбе у остављеном року не отклони недостатке по закључку, изузев ако сматра да у притужби има основа за поступање по сопственој иницијативи; 2) када утврди да је ненадлежан да одлучује о повреди права на коју подносилац притужбе указује, у ком случају је дужан да подносиоца притужбе обавести о томе који је орган наслежан за пружање правне заштите.

Сагласно закону, повереник доноси закључак којим обавештава подносиоца притужбе да неће поступати по притужби, и то из следећих разлога: 1. кад је по истој ствари покренут поступак пред судом или је поступак пред судом правноснажно окончан, 2. када је очигледно да нема дискриминације на коју подносилац притужбе указује, 3. када у истој ствари већ поступао, а нису поднети нови докази, и 4. када због протекла времена од учињене повреде права немогуће постићи сврху поступања.

Ток поступка по притужби

Притужба се доставља лицу за које се тврди да је извршило акт дискриминације, у року од 15 дана од дана пријема притужбе. Овом лицу се оставља рок од 15 дана од дана пријема притужбе да се изјасни о наводима у притужби.

У сваком предмету испитује се да ли постоји могућност спровођења медијације. Уколико се ради о дискриминационом спору који је „медијабилан“, странама се предлаже спровођење медијације, у складу са законом којим се уређује поступак медијације. Уколико се обе стране сагласе о спровођењу медијације, споразумно одређују медијатора са Листе овлашћених медијатора, коју утврђује Повереник. Медијација се спроводи у року од 30 дана, а изузетно медијација може бити спроведена у дужем року, при чему се мора водити рачуна да поступак пред Повереником мора бити окончан у року од 90 дана. Ако се стране не сагласе о спровођењу медијације, као и онда када медијација не резултира склапањем споразума, поступак пред Повереником се наставља.

У току поступка по притужбама чињенично стање утврђује се увидом у поднете доказе, узимањем изјаве од подносиоца притужбе, лица против којег је притужба поднета и другог лица, као и на други начин, у складу са законом.

Ради пружања делотворне и ефикасне заштите, на основу одлуке повереника, предмети се према степену хитности разврставају у три категорије: 1. „Неодложно” – када прикупљени подаци указују да је лице услед дискриминације у високом ризику,

због штетних последица, могућности понављања, настављања односно прекидања акта дискриминације. Поступак на случају започиње одмах и мишљење односно препорука се даје што пре а најкасније у року од 30 дана од подношења притужбе; 2. „Убрзано” – када прикупљени подаци указују да је лице услед дискриминације у умереном ризику, мишљење односно препорука се даје најкасније у року од 60 дана од подношења притужбе; 3. „Редовно” – када прикупљени подаци не указују да је лице услед дискриминације у ризику, мишљење односно препорука даје се у року од 90 дана од подношења притужбе.

Мишљење и препорука

На основу резултата извиђања, повереник доноси одлуку, у форми мишљења, о томе да ли је извршена дискриминација. Ово мишљење доставља се подносиоцу притужбе и лицу против којег је притужба поднета. Уз мишљење да је извршена дискриминација Повереник издаје једну или више препорука лицу против којег је поднета притужба о начину отклањања повреде права, остављајући му рок од 30 дана да поступи по препоруци и отклони повреду права. У закону није прописана листа препорука, већ се само наводи да је реч о препорукама којима се отклања повреда права. Према томе, садржина и смисао препорука огледа се у томе да се њиховим испуњењем на најбољи могући начин санирају последице дискриминације и спречи даље вршење односно понављање радње дискриминације. У том смислу, дискриминатору се може препоручити да се јавно извини жртви/жртвама дискриминације, да повуче или измени неки правни акт, да предузме мере како би обезбедио приступ објекту, да се суздржава од давања изјава или ширења идеја, ставова и информација којима се подстиче дискриминације, мржња или насиље и сл.

Лице коме је препорука упућена дужно је да поступи по препоруци и отклони повреду права у року од 30 дана од дана пријема препоруке, као и да о томе обавести Повереника. Уколико се то не догоди, Повереник је овлашћен да донесе решење којим дискриминатору изриче меру опомене и оставља му нови рок од 30 дана за отклањање повреде права. Ова одлука је коначна и против ње није допуштена жалба. Уколико у новом року од 30 дана дискриминатор не поступи по препоруци, Повереник не може употребити било коју репресивну меру како би дискриминатора принудио да испуни препоруку, већ, сагласно закону, једино може обавести јавност да дискриминатор није поступио по препоруци. Према томе, Повереник није овлашћен да дискриминаторе казни ако не поштују његове препоруке, али их може уверити да то чине ауторитетом институције коју представља, снагом аргумената и притиском јавности.

Подизање тужби за заштиту од дискриминације

По закону, повереник је овлашћен да покрене парницу за заштиту од дискриминације, уз сагласност дискриминисаног лица, при чему сам процењује у којим ће случајевима то учинити. Треба имати у виду да парница није инструмент који се користи када дискриминатор није поступио по препорукама повереника. Овлашћење Повереника за заштиту равноправности да покрене парнице заштиту од дискриминације пружа могућност за тзв. стратешко парничење, чији је смисао у томе да као тужилац допринесе правилном тумачењу и доследној примени антидискриминационих прописа, подизању свести јавности, охрабривању жртва злостављања да траже судску заштиту, трајним променама у понашању и сл.

Повереник у тужби за заштиту од дискриминације може тражити:

- утврђење да је тужени дискриминаторски поступао према одређеном лицу (захтев за утврђење).
- забрану извршења радње од које прети дискриминација, забрану даљег вршења радње дискриминације, односно забрану понављања радње дискриминације (захтев за пропуштање).
- уклањање дискриминације, односно предузимање једне или више радњи којима се уклања (отклања) стање дискриминације.
- објављивање пресуде (публикациони антидискриминациони захтев), којим тражи да дискриминатор о свом трошку објави судску пресуду којом је утврђена дискриминација.

Подношење прекршајних пријава

Повереник је овлашћен да подноси прекршајне пријаве због аката дискриминације који су инкриминисани као прекршаји антдискриминационим прописима.